

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA 2023–2029 M.
Sumanaus kaimo priemonė
ZARASŲ – VISAGINO REGIONAS

VVG VPS tema

Ekonominė regiono plėtra ir gyvenimo kokybės gerinimas

VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

Sumanus ir ekonomiškai gyvybingas regionas, pasižymintis aktyviai veikiančia bendruomene, gyvybingu ir atspariu verslo bei nevyriausybinio sektoriumi, išplėtotomis viešosiomis paslaugomis, išvystyta infrastruktūra, įdiegtomis inovacijomis, orientuotas į gyvenimo kokybės rodiklių gerinimą ir vietos išteklių tausojimą.

VVG Poreikiai

- Skatinti tvarią ir darnią ekonominę regiono plėtrą
- Didinti gyventojų socialinę įtrauktį, užimtumą ir skatinti verslumą
- Didinti NVO ir verslo sektoriaus atsparumą
- Didinti viešųjų ir privačių paslaugų pasiūlą ir prieinamumą

Kokį poreikį atliepia projektas?

Projekto idėja	Poreikis	Projekto ir poreikio sąsaja
Koks yra projekto tikslas? Ką norima juo pasiekti?	Kurį(-iuos) iš įvardintų poreikių projektas atliepia?	Kaip vykdomas projektas atliepia poreikį? Kokiais veiksmais sprendžia?
...		
...		
...		

VVG SSGG analizė

Stiprybės

- VVG teritorija yra potenciali rekreacijos ir turizmo paslaugų kūrimui bei plėtrai
- VVG teritorijoje yra stiprių smulkių ir vidutinių žemės ūkių, palanki aplinka ekologiniam ūkininkavimui
- Vyraujantys verslo subjektai yra paslaugų tiekėjai
- VVG teritorijoje veiklą vykdančios gyvulininkystės ūkiai linkę kooperuotis
- VVG teritorijoje stiprus profesinis rengimas, kuris geba prisitaikyti prie rinkos poreikių
- VVG teritorija dėl išvystytos infrastruktūros, gamtinio, kultūrinio, bendruomeninio potencialo yra patraukli naujakuriams
- VVG teritorijoje stiprus NVO sektorius, turintis projektų vykdymo patirties, gebantis vystyti viešųjų paslaugų teikimą ir verslą
- VVG teritorijoje išvystyta viešoji infrastruktūra, kuri gali būti pritaikyta NVO sektoriaus veiklai vystyti ir užimtumui didinti
- VVG teritorija pasižymi stipriu kultūriniu potencialu
- VVG teritorija patraukli vidaus turizmo kryptims plėtoti

Silpnybės

- Spartus VVG teritorijos gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas
- Žemas VVG teritorijos gyventojų ekonominis aktyvumas ir verslumas, didelis bedarbių skaičius
- Didelis jaunimo ir ikipensijinio amžiaus asmenų nedarbas
- Didžiąją dalį ūkio subjektų sudaro smulkūs ūkiai ir labai mažos įmonės
- Nepakankamai išvystytas viešųjų paslaugų prieinamumas kaimiškose vietovėse
- Mažėjanti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla
- Žemas verslumo (savęs įdarbinimo) ir socialinio aktyvumo lygis
- Maža vietos gyventojų perkamoji galia stabdo smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą
- Smulkus ir vidutinis verslas jautrus makroekonominiams pokyčiams
- Didelė sezoniškumo įtaka verslui

VVG SSGG analizė

Galimybės

- Užimtumo skatinimas kuriant ir išlaikant sukurtas darbo vietas
- Naujakurių pritraukimas, kuriant patrauklias įsikūrimo ir ekonominės veiklos pradžios sąlygas
- Darbo jėgos mobilumo didinimas, kvalifikacijos kėlimas, nuotolinio darbo vietos vystymas
- Produktų, paslaugų ir technologinių inovacijų diegimas
- Trumpųjų maisto tiekimo grandinių plėtra ir žemės ūkio produkcijos perdirbimas
- Sezoniškumui nejautrių paslaugų plėtra (gidavimas, sveikatinimo, kultūrinio, pažintinio, patyriminio, lėtojo turizmo skatinimas ir kt.)
- VVG teritorija palanki ekologinių ūkių kūrimuisi ir plėtrai bei ekologiškų produktų gamybai
- NVO ir verslo sektoriaus aktyvinimas, gyvybingumo ir atsparumo didinimas skatinant diegti naujus veiklos metodus
- Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas
- Skatinti žiedinę ekonomiką, darnų vystymą ir tvarų vartojimą

Grėsmės

- Senstanti visuomenė, emigracijos didėjimas, kvalifikuotų, iniciatyvių, lyderystės gebėjimų turinčių gyventojų skaičiaus mažėjimas
- Žmogiškųjų išteklių stoka NVO sektoriuje
- Vyresnio amžiaus žmonės negebės persikvalifikuoti ir prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių
- Nacionalinė socialinė politika neskatins gyventojų ekonominio aktyvumo
- Dėl kvalifikuotos darbo jėgos stygiaus ir darbuotojų išlaikymo kaštų verslo subjektai diegs technologines inovacijas, nekurdami darbo vietų
- Neigiamas pandemijų, karo bei kitų globalių krizių poveikis verslo subjektų ekonominiam gyvybingumui ir gyventojų perkamajai galiai
- Išaugusios žaliavų, medžiagų ir energijos išteklių kainos stabdys ekonominę ir socialinę VVG teritorijos plėtrą
- Netolygi regionų ekonominė plėtra
- Sezoninis verslas negalės užtikrinti ekonominio gyvybingumo ir darbo vietų išlaikymo

SSGG sąsaja su projektu

	Projektui aktualūs SSGG punktai	Sąsaja tarp SSGG ir projekto
Stiprybės ir galimybės	<ul style="list-style-type: none">• Kurias stiprybes projektas dar labiau sustiprina?• Kurias galimybes projektas išnaudoja?	Kaip projektas prisideda prie įvardintų stiprybių sustiprinimo ir galimybių išnaudojimo?
Silpnybės ir grėsmės	<ul style="list-style-type: none">• Kurias silpnybes projektas sprendžia?• Kurių grėsmių projektas padeda išvengti?	Kaip projektas prisideda prie įvardintų silpnybių sprendimo ir grėsmių išvengimo?

NACIONALINIAI POREIKIAI IR SIEKIAMI RODIKLIAI

R.40 Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius;

R.3 Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, dalis;

R.37 BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas;

R.41 Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis

R.42 Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius

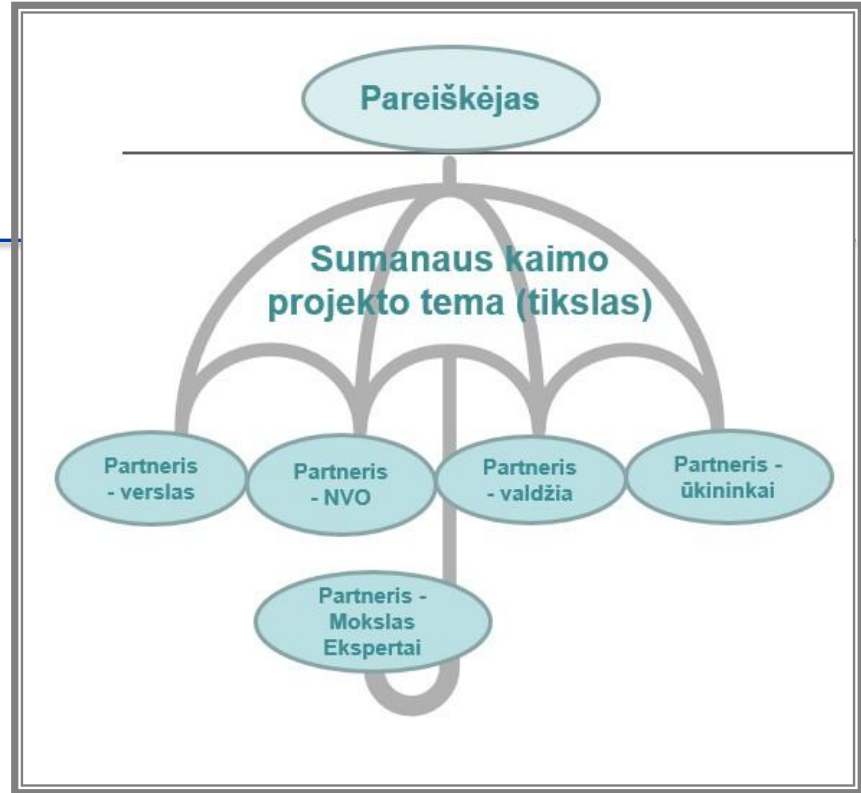
-
- **h.1** - Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas;
 - **h.2** - Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį;
 - **h.4** - Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą;
 - **h.5** - Skatinti bioekonomikos verslus;
 - **k.4** – Mažinti skaitmeninę atskirtį žemės ūkyje ir kaimo vietovėse.

Prielaidos, norint sėkmingai sukurti sumaniųjų kaimų koncepciją

- Kurti iniciatyvas ir skatinti tarpusavio **bendradarbiavimą**;
- siekti **pasiūlyti naujus sprendimus**, susijusius su būtina infrastruktūra, informacinėms ir ryšių technologijoms, institucijoms, aktyvinančioms ir koordinuojančioms darbą;
- **kurti paslaugas**, kurios tenkintų vietos bendruomenių poreikius;
- didinti kaimo gyventojų suvokimą apie **naujas technologijas ir jų galimybes**

SUMANIŲ KAIMŲ PROJEKTŲ FORMA

Projektai skėtiniai. Paraiškas
rengs ir teiks VVG su partneriais

SK TEMOS (pagal SK gaires)

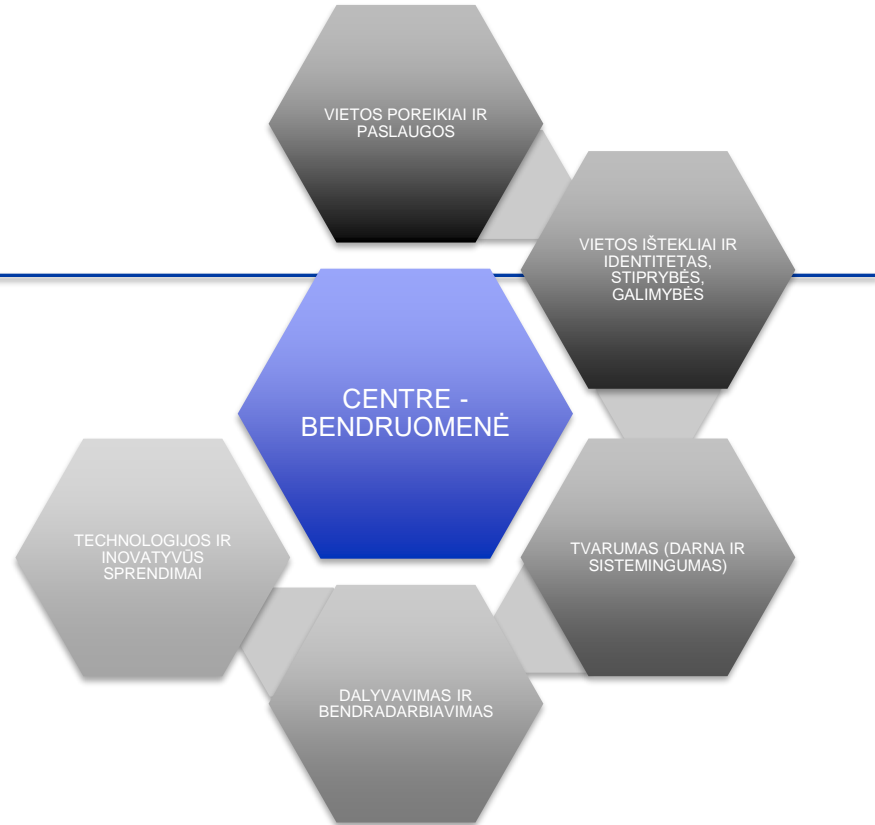
1. sumanios vietos ekonomikos plėtra;
2. įtraukios vietos infrastruktūros ir paslaugų plėtra;
3. bendruomenės sumanumo ugdymas;
4. aplinkos apsauga ir klimato kaitos pokyčių švelninimas.

Sumanumo elementai

- akivaizdžios, pamatuotos naudos kaimo teritorijai, o ne individualiems subjektams;
- žinių ir kompetencijų kaupimas ir taikymas, taip pat talentų iš išorės pasitelkimas;
- kaimo vietovių skaitmeninimas;
- inovacijų (technologinių, socialinių, ekonominių) diegimas ir taikymas;
- efektyvus vietos išteklių panaudojimas, taikant bioekonomikos/žiedinės ekonomikos principus;
- atsinaujinančios energijos, aplinkai palankių sprendimų taikymas;
- tikslinis bendradarbiavimas tarp vietos gyventojų bei vietos ir išorės suinteresuotųjų šalių;
- papildomo finansavimo šaltinių pritraukimas.

SUMANUS KAIMAS

Elementai

Atrankos kriterijai (I)

Nr.	• Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija siekiama BŽŪP SP 8 tikslo (<i>SP 8 tikslo įgyvendinimas įrodomas aiškių rodiklių ir jų reikšmių pasirinkimu, t. y. prie kokio konkrečiai rodiklio Strategija prisideda, bei nurodoma kiekybinė rodiklio pasiekimo reikšmė. Didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas susumavus 1.1 ir 1.2 kriterijų balų reikšmes</i>). 	25
1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija sudaromos sąlygos skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas, didinti kaimo gyventojų užimtumą diegiant skaitmeninius sprendimus ir (arba) IT technologijas. 	10
1.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija sudaromos sąlygos didinti kaimo gyventojų socialinę įtrauktį, socialines inovacijas, diegiant skaitmeninius sprendimus ir (arba) IT technologijas, sprendžiant kaimo vietai aktualias problemas (socialinių ir (arba) viešųjų paslaugų prieinamumo skaitmeninimas ir (arba) IT panaudojimas). 	15
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Partnerystės mastas ir įvairovė (projektų vykdytojų įsitraukimas pagrįstas konkrečiais projektų elementais (veiklomis). • (Didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas susumavus visų 2.1, 2.2 ir 2.3 kriterijų balų reikšmes). 	30
2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija įgyvendinama su ne mažiau kaip trimis skirtingų sektorių projektų vykdytojais. Strategijoje dalyvauja nevyriausybinų organizacijų, savivaldybių ir verslo (įskaitant žemės ūkio verslą) sektorių atstovai 	10
2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija įgyvendinama dvių ir daugiau VVG. 	10
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Strategijai įgyvendinti pasitelkiami papildomi ekonominiai ir (arba) intelektiniai ištekliai (fizinio arba juridinio asmens (išskyrus biudžetines įstaigas) piniginės lėšos, pastatai, įrenginiai, transporto priemonės ir pan.) ir (arba) intelektinis kapitalas) 	10

Atrankos kriterijai (II)

Nr.	Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
3.	 Projekto vykdytojas yra (arba Strategijoje dalyvauja kaip paslaugos teikėjas) mokslo ir (arba) mokymo įstaiga , kuri turimomis mokslo žiniomis ir kompetencijomis prisideda prie Strategijos veiklos ir (arba) pasiūlo konkrečius, praktinius problemų, iššūkių sprendimo modelius ar būdus.	5
4.	 Jaunimo įtraukimas. Bent vienas projekto vykdytojas Strategijos pateikimo dieną yra jaunas žmogus iki 29 metų (įskaitytinai) ir (arba) Strategija skirta kurti ar plėtoti paslaugas jaunimui iki 29 metų (įskaitytinai)	5
5.	 Strategijoje kuriamos ir (arba) plėtojamos viešosios paslaugos , išskyrus biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas.	15
6.	 Aplinkosaugos Strategija, arba bent vienas projekto vykdytojas įgyvendina projektą (100 proc. šio vykdytojo investicijų) aplinkosaugos srityje	20
Didžiausia galima balų suma:		100

SVARBU!

Privalomasis mažiausias Strategijos atrankos balų skaičius – 60 balų. Nesurinkus privalomojo mažiausio 60 balų skaičiaus, Strategija atmetama.

PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ REMIAMA VEIKLA

Remiama veikla:	Projektų vykdytojai ir partneriai	Pagrindiniai reikalavimai	Intensyvumas
Vienam projektui suma iki 200 000 Eur			
Socialinis verslas	Privatūs juridiniai asmenys; Asociacijos, kurios atitinka NVO; Labdaros ir paramos fondai; Religinės bendruomenės ir bendrijos.	Projekto vykdytojas kartu su projektų vykdytojo partneriu veikia jungtinės veiklos sutarties pagrindu; Būti registruotu arba deklaravusiu nuolatinę gyvenamąją vietą ir vykdyti veiklą Strategijos teritorijoje;	iki 85 proc.
Bendruomeninis verslas	Viešoji įstaiga Bendruomeninė organizacija, atitinkanti Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymą.	Ūkininko, privataus žemės ūkio juridinio asmens EDV ne mažesnis nei 4 000 ir ne didesnis kaip 15 000 EDV;	
Viešųjų paslaugų perdavimo projektas	NVO	Fiziniai asmenys, kaimo gyventojai, vykdantys ūkinę komercinę veiklą Strategijos teritorijoje ir iš šios veiklos gautos pajamos ataskaitiniais metais (gautos tiesioginės išmokos neįskaičiuojamos į pareiškėjo veiklos pajamas) sudaro ne mažiau nei 12 minimalios mėnesinės algos dydžių	
Veiklos projektas	Mokslo ir mokymo įstaigos, NVO, savivaldybių administracijos	Būti sąžiningu, t. y. nekurti dirbtinių sąlygų, tinkamai nusišalinti, neteikti melagingos informacijos ir pan.;	iki 80 proc.
Privataus verslo pobūdžio projektas	Fiziniai ir juridiniai asmenys. Visais atvejais kai steigėjas ar vienintelis dalyvis yra vienas fizinis asmuo.	Nebūti skolingam VMI, SODRAI ir Agentūrai, nebūti likviduojamu, bankrutuojančiu;	iki 65 proc.
Viešosios naudos (ne pelno) projektas	NVO, savivaldybių administracijos	Vesti buhalterinę apskaitą.	iki 40 proc.

Susitikime - diskusijoje sutarta:

Pasiūlyti dvi SK tematikas:

- Sveikatingumo paslaugų plėtra VVG teritorijoje.
- Kultūrinės ir meninės veiklos plėtra VVG teritorijoje.

Numatyti, kad projektas tenkintų šias sumanaus kaimo temas :

- vietos ekonomika;
- aplinkos apsauga ir klimato kaitos pokyčių švelninimas (horizontali tema, kuri turi būti taikoma visose Strategijose).

Ačiū už diskusiją ir sprendimus!

Mindaugas Kiznis